

З «базай» у галаве

АЗБУКА ІТ ДЛЯ БУДУЧЫХ ТРЭНЕРАЎ

Першыя сертыфікаваныя трэнеры па праграмаванні ў асяродку Scratch былі падрыхтаваныя ў Парку высокіх тэхналогій.

Адукацыйны праект «Праграмаванне — другая пісьменнасць» рэалізуецца адміністрацыяй Парка высокіх тэхналогій і Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь пры падтрымцы кампаній — рэзідэнтаў ПВТ. Яго мэта — фарміраванне і развіццё ў школьнікаў лагічнага і алгарытмічнага мыслення, базавых навыкаў праграмавання, навыкаў камунікацыі і працы ў камандзе. Падчас праекта былі распрацаваны навучальныя праграмы факультатывных заняткаў «Творчая дзейнасць у асяродку праграмавання Scratch» (для вучняў 2—4 класаў) і «Стварэнне камп'ютарных гульняў на мове візуальнага праграмавання Scratch» (для 5—6 класаў). Дадзеныя праграмы зацверджаны Прэзідыумам Навукова-метадычнага савета пры Міністэрстве адукацыі і рэкамендаваны для выкарыстання ў адукацыйным працэсе.

Вучоба для будучых трэнераў з ліку школьных настаўнікаў прайшла па праграме, распрацаванай адукацыйным цэнтрам Парка высокіх тэхналогій. Па яе выніках слухачы

атрымалі сертыфікат, які пацвярджае права праводзіць навучанне па вучэбных праграмах «Азбука АйЦі» і «Лабараторыя гульняў».

Віншуючы першых трэнераў з паспяховым завяршэннем навучання, **намеснік дырэктара адміністрацыі ПВТ Аляксандр МАРЦІНКЕВІЧ** адзначыў, што ўжо ў верасні ў шэрагу беларускіх школ стартуюць факультатывы па вывучэнні Scratch: «Мы пачынаем з малога, але мэты нашы — глабальныя: у перспектыве размова ідзе аб стварэнні новага адукацыйнага асяроддзя, дзе развіццё лагічнага і алгарытмічнага мыслення стане неад'емнай часткай навучальных праграм».

— Калі Парк высокіх тэхналогій і міністэрства сумесна працавалі над ідэяй праекта, мы хутка зразумелі, што ён стане добрым інструментам у вырашэнні пастаўленых перад сістэмай адукацыі задач, — канстатаваў **першы намеснік міністра адукацыі Вадзім БОГУШ**. — Спецыфіка праекта такая, што ён дазваляе працаваць з дзецьмі з ранняга ўзросту, дапамагаючы іх развіццю. А атрыманыя школьнікамі навыкі спатрэбяцца ім усім, незалежна ад тых прафесій, якія яны ў будучыні выберуць.

НА КРОК НАПЕРАДЗЕ

Мужчынскі голас у «школьным аркестры»

Не сакрэт, што быў час, калі на педагогічныя спецыяльнасці і ў нашай краіне, і ў Расіі выпускнікі школ ішлі па рэшткавым прынцыпе. Але ў апошнія гады сітуацыя пачала пакрысе выпраўляцца. Так, у расійскіх ВНУ сёлета конкурс на ўсе педагогічныя спецыяльнасці ў параўнанні з мінулым годам значна ўзрос, і ў першую чаргу — на факультэтах дэфекталогіі і пачатковых класаў. У Беларускім дзяржаўным педагогічным універсітэце імя Максіма Танка апошнія тры гады сярод абітурыентаў расце колькасць медалістаў, а таксама выпускнікоў ліцэяў і гімназій. Калі ў 2014 годзе ва ўніверсітэт прыйшло 100 медалістаў, у мінулым годзе — 132, то сёлета — 148. Плюс 22 медалісты будуць вучыцца на ўмовах аплаты.

«Для мяне настаўнік — гэта чараўнік, сябра, творца, чалавек, у сэрцы якога знойдзецца месца для кожнага».

Заўважна павялічыліся і праходныя балы. Так, на спецыяльнасць «Лагапедыя» дзённай формы навучання праходны бал вырас у параўнанні з мінулым годам на 50 пунктаў і склаў 323, на спецыяльнасць «Руская мова і літаратура. Замежная мова» — на 49 пунктаў (289). І такіх спецыяльнасцяў у БДПУ, дзе праходныя балы выраслі на 20—50 пунктаў, — 80% ад агульнай колькасці.

— Педагогічная прафесія стала пераважна жаночай: 85% настаўнікаў у сістэме адукацыі — жанчыны. Аднак з задавальненнем хачу адзначыць, што сёлета ў нас на чатырох факультэтах істотна павялічыўся працэнт хлопцаў, — падкрэслівае **рэктар БДПУ, прафесар Аляксандр ЖУК**. — Найбольш іх прыйшло на факультэт фізічнага выхавання (каля 60%), на гістарычны факультэт (42%), фізіка-матэматычны (40%) і на факультэт прыродазнаўства — каля 30% ад агульнай колькасці залічаных. Нам яшчэ трэба асэнсаваць гэты феномен, каб зразумець, як прыцягнуць яшчэ больш хлопцаў ва ўніверсітэт. Напэўна, наша праца, як і намагацца СМІ па павышэнні прэстыжу педагогічнай прафесіі, прыносяць плён.

Творца, мудры псіхолаг і справядлівы суддзя

Беларускі дзяржаўны педагогічны ўніверсітэт да свайго 100-годдзя праводзіў творчы конкурс на найлепшае сачыненне школьнікаў і студэнтаў пра настаўніка. Працэнтаўшы конкурсныя работы, без праблем можна скласці «зборны» вобраз.

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

«Галоўнымі рысамі настаўніка з'яўляюцца здольнасць да разумення, цярплівасць і творчасць. Прафесія педагога не менш творчая, чым прафесія мастака ці пісьменніка, — лічыць выхаванка Капаткевіцкай сярэдняй школы Петрыкаўскага раёна Яніна Кухарава. — Сучасны настаўнік павінен быць гнуткім, мабільным, таму што з кожным годам рытм нашага жыцця паскараецца, паток інфармацыі расце. Настаўнік будучыні павінен ісці не ў нагу з часам, а на крок наперадзе. Для мяне настаўнік — гэта чараўнік, сябра, творца, чалавек, у сэрцы якога знойдзецца месца для кожнага. Гуманнасць, талерантнасць, настойлівасць і мабільнасць, адказнасць і адданасць сваёй прафесіі, крэатыўнасць і аптымізм — усё важна для таго, каб быць Настаўнікам з вялікай літары».

«...Гэта музыкант, які віртуозна грае на тонкіх струнах дзіцячай душы. І ад майстэрства педагога-музыканта залежыць, як будзе гучаць мелодыя...» — напісала Вераніка Ленская з Атраднаўскай сярэдняй школы Любанскага раёна.

«Сапраўдны настаўнік — гэта не толькі чалавек, які вучыць дзяцей. Ён і выхавальнік, і мудры псіхолаг, і справядлівы суддзя, выдатны імправізатар, артыст, хаця і не чакае апладысменты» (Вікторыя Барысава, СШ № 2 г. Петрыкава).

«Які ён, педагог ХХІ стагоддзя? 1. Мудры, адукаваны, інтэлігентны, справядлівы настаўнік. 2. Ён ідзе ў нагу з часам, уключае ва ўрок інфармацыйныя тэхналогіі. 3. Гэта настаўнік-выхавальнік, якому неабыхавая будучыня планеты і міру на Зямлі. 4. Ён не стаіць на месцы, вучыцца ўсё жыццё, пазнае новае. 5. Творчая асоба. 6. Гэта старэйшы сябра, памочнік, які паважае нас і наша меркаванне» (Аксана Кізун, СШ №25 г. Брэста).

«Быць настаўнікам — адна з найскладанейшых задач, таму што адзін чалавек павінен быць адначасова псіхолагам, навуковым работнікам, аратарам, акцёрам, арганізатарам. Адказнасць неверагодная: памылка педагога не настолькі заўважная як, напрыклад, памылка ўрача, але яна можа прывесці да непрадкальнасці

наступстваў» (Анастасія Рагель, СШ №1 г. Валожына).

«Настаўнік — унікальная прафесія па-за часам, модай і геаграфіяй» (Марыя Сцефняк, гімназія №1 г. Жлобіна).

Не практыкант, а Педагог

У новым навучальным годзе працаваць ва ўстановах адукацыі нашай краіны пачнуць 5800 маладых спецыялістаў, 580 з іх — у сталіцы. Як правіла, перад кожным маладым педагогам паўстае шэраг пытанняў. З чаго пачаць? Што сказаць вучням пры першай сустрэчы? Як наладзіць узаемаадносінны з дзіцячым калектывам? Як зрабіць бацькоў сваімі саюзнікамі?

Аляксандра ЯЦЭВІЧ у гэтым годзе скончыла інжынерна-педагогічны факультэт БНТУ і будзе выкладаць у 165-й сталічнай школе інфарматыку. Прызнаецца, што вельмі чакае першай сустрэчы са сваімі вучнямі. «Спадзяюся, што ў мяне ўсё атрымаецца: я гатова і да радасцяў, і да цяжкасцяў у стасунках з імі. Гатова і сама вучыцца ў дзяцей. Вельмі спадзяюся на добразычлівую атмасферу ў калектыве і дапамогу калег. Хацелася б стаць добрым настаўнікам, але я цудоўна разумею, што для гэтага трэба пастаянна самаўдасканалвацца», — прызнаецца без пяці хвілін малады педагог.

А вось у **настаўніцы рускай мовы і літаратуры 165-й мінскай школы Вікторыі СІНЮК** ужо маецца невялікі вопыт.

— Можна скончыць універсітэт з «чырвоным дыпламам», магістратуру, аспірантуру, які гэта было ў маім выпадку, але гэта яшчэ не гарантыя таго, што ты прыйдзеш у дзіцячую аўдыторыю і ўсё пойдзе як па масле, — кажа яна. — Калі ты трапляеш у дзіцячы калектыў, то сутыкаешся са стыхіяй, якой трэба навучыцца кіраваць, а гэта вельмі няпроста. Трэба вучыцца ўстанаўліваць кантакт, улічваць індывідуальныя асаблівасці кожнай маленькай асобы, трэба

Пафестывалім!

РОБАТЫ — НЕ ПРОСТА ЗАБАЎКА

Першы фестываль па робататэхніцы «RoboFest» пройдзе ў сталіцы 16—18 верасня.

У яго праграме — інтэрактыўная выстава, навукова-папулярныя лекцыі, майстар-класы па робататэхніцы, 3D-мадэляванні і 3D-друку. Але галоўнае месца сярод мерапрыемстваў зоймуць спаборніцтвы па робататэхніцы, якія ўяўляюць сабой унікальную магчымасць для таленавітых дзяцей прадэманстраваць свае веды і ўменні ў гэтым кірунку.

Спаборніцтвы пройдуць у трох узроставых катэгорыях — да 12 гадоў, ад 13 да 15 гадоў і ад 16 да 18 гадоў. Юныя геніі павінны будучы самастойна стварыць робата і запраграмаваць яго мікракантролер для руху па плоскасці поля, рэагавання на светлавую, каляровую і ўльтрагукавыя сэнсары і пераадолення перашкод. Удзельнікі будуць не толькі працаваць над уласным праектам, але і прэзентаваць яго шырокай аўдыторыі. Ацэньваць іх намаганні будзе экспертнае журы — спецыялісты ў сферы робататэхнікі, інавацый і інфармацыйных тэхналогій.

Спаборніцтвы ў рамках «RoboFesta» могуць стаць першым крокам на шляху да будучай прафесіі ў ІТ-сферы. Удзел у мерапрыемстве — бясплатны. Ахотным трэба толькі запоўніць форму рэгістрацыі і азнаёміцца з рэгламентам спаборніцтваў.

Арганізатары мерапрыемства — Парк высокіх тэхналогій, Адукацыйны цэнтр ПВТ, а таксама Eventspace (пляцоўка, якая аб'ядноўвае вядучыя тэхналагічныя і прафесійныя суполкі Беларусі, ІТ-кампаніі і спецыялістаў).

Фота Надзеі НІКАЛАЕВАЙ.

— Кантрольна-ацэнная і тым больш безадзнакавая дзейнасць у малодшых класах выклікаюць цяжкасці нават у сталых педагогаў, а тым больш у пачаткоўцаў. Да праблем, з якімі сутыкаецца большасць маладых настаўнікаў, трэба аднесці і цяжкасці ў рабоце з дзецьмі з дэвіянтнымі паводзінамі, з бацькамі вучняў, таму што не заўсёды нават вопытны педагог здольны прымусіць бацькоў пачуць, што хоча данесці да іх настаўнік, — дзеліцца яна сваімі назіраннямі. — Да слова, мы праводзілі апытанне сярод маладых настаўнікаў, каб высветліць самую важную якасць сучаснага настаўніка. І вось што яны назвалі: творчасць, незалежнасць, канкурэнтаздольнасць, ініцыятыўнасць, маральнасць і духоўнасць, мабільнасць, адказнасць, прафесіяналізм, кампетэнтнасць у галіне тэхналогій...

«Вельмі няпроста ацэньваць чужую працу і быць аб'ектыўнай».

— У сучасным свеце дзіця можа знайсці любую інфармацыю, але пакуль яшчэ не прыдумалі камп'ютар, які навучыць яго аналізаваць, параўноўваць, мысліць лагічна і рабіць высновы, — упэўнены малады **настаўнік гісторыі 165-й сталічнай школы Андрэй АРСЯНОВІЧ**.

Трэба прызнаць, што інтэрнэт па сіле ўплыву на маладых людзей істотна пераўзыходзіць магчымасці сучаснага настаўніка, а падручнік перастаў быць галоўным сродкам навучання. «Таму настаўнік не можа быць проста транслятарам ведаў, ён павінен быць кансультантам, памочнікам, сябрам дзяцей. Задача настаўніка — даць аснову, абудзіць цікавасць да свайго прадмета і навучання ўвогуле, навучыць вучня самастойна здабываць веды, аналізаваць, і, магчыма, самае важнае — сфарміраваць стрыжань асобы дзіцяці, — упэўнены рэктар БДПУ Аляксандр Жук. — Цяпер наш універсітэт распрацоўвае прафесійны стандарт педагога, у якім мы прапісваем новыя кампетэнцыі, звязаныя з ІТ-тэхналогіямі і працай з сям'ёй у новых умовах».

Цікава, што маладыя настаўнікі ўжо прыдумалі, як паставіць сабе на службу новыя тэхналогіі. Вось іх «рэцэпт»: паколькі вучні не заўсёды даносяць да сваіх бацькоў важную інфармацыю, можна стварыць групу ў «Вайберы» і кантактаваць там з бацькамі без пасрэдніцтва дзяцей у любы зручны для ўсіх час. Пры гэтым уласныя старонкі ў сацыяльных сетках маладыя настаўнікі лічаць сваёй тэрыторыяй і не пускаюць на яе ні вучняў, ні іх бацькоў. Усё ж такі пэўныя бар'еры ў стасунках павінны захоўвацца...

«Вайбер» — для кантактаў з бацькамі...

У мінулым навучальным годзе ў сталіцы дзейнічалі пяць школ маладых педагогаў па розных прадметах. Адно з іх узначальвала **намеснік дырэктара сярэдняй школы №165 Ніна Дзімтрыеўна ХАЦЯН**.

Матэрыялы паласы падрыхтавала
Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by